

Ερωτήσεις-Κριτικές για τη ΓΕΩΡΓΙΑ

Κριτική #1: «Παρατηρείται συνεχής συρρίκνωση του αγροτικού εισοδήματος, που τα τελευταία 4 χρόνια ξεπέρασε το 8%, καθώς και μείωση των κοινοτικών επιδοτήσεων με έγκριση της κυβέρνησης»

Από το 1981 έως σήμερα το γεωργικό εισόδημα στην Ελλάδα έχει αυξηθεί, σε πραγματικούς όρους, πάνω από 20%. Η θετική αυτή εξέλιξη δεν ήταν ούτε εύκολη ούτε αυτονόητη, αν λάβει κανείς υπόψη του ότι κατά το ίδιο διάστημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπήρξαν πραγματικές μειώσεις αγροτικών εισοδημάτων σε πολλές χώρες όπως η Ολλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Στην πρόσφατη περίοδο 1995 – 2000, που ήταν μια δύσκολη περίοδος για την Ευρωπαϊκή Γεωργία, η Ελλάδα κατατάσσεται 6^η χώρα μεταξύ των 15 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κριτήριο τη σωρευτική αύξηση των πραγματικών αγροτικών εισοδημάτων των παραγωγών (+2,2%). Η αύξηση αυτή έγινε κυρίως το έτος 2000, όταν στην Ελλάδα παρατηρήθηκε μία μέση αύξηση του αγροτικού εισοδήματος ίση με 2,1%. Είναι μια

αύξηση, έστω κατά τι, μεγαλύτερη από την εξέλιξη των αγροτικών εισοδημάτων για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνολικά.

Αξίζει επίσης να σημειώσω ότι ο στατιστικός αυτός δείκτης του γεωργικού εισοδήματος δεν περιλαμβάνει δύο σημαντικές συνιστώσες, που συμβάλλουν και αυτές ουσιαστικά στη διαμόρφωση του συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος του μέσου αγροτικού νοικοκυριού. Πρόκειται για

- πόρους που ενισχύουν τον γεωργικό τομέα, αλλά δεν προσμετρούνται στον στατιστικό δείκτη, όπως διάφορες κοινωνικές παροχές, συντάξεις, αποζημιώσεις ΕΛΓΑ και φοροαπαλλαγές, καθώς και
- πόρους που προέρχονται από άλλες πηγές εισοδήματος εκτός γεωργικής εκμετάλλευσης. Είναι αξιοσημείωτο ότι από το συνολικό εισόδημα ενός μέσου αγροτικού νοικοκυριού, περίπου το μισό μόνο προέρχεται από την αμιγώς γεωργική δραστηριότητα. Το άλλο μισό προέρχεται από άλλες πηγές και εξω-αγροτική δραστηριότητα.

Θέλω να τονίσω ότι η σχετικά θετική αυτή επίδοση της ελληνικής Γεωργίας σημειώνεται σε συνθήκες σχετικής σταθερότητας που εμφανίζει ο αγροτικός τομέας ως προς

τον όγκο της παραγωγής, τη σύνθεσή της, το ποιόν της και το βαθμό προσανατολισμού της προς τις αγορές. Αυτό σημαίνει ότι η βελτίωση του κατά κεφαλή αγροτικού προϊόντος που έχει καταγραφεί, δεν προήλθε τόσο από την αύξηση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας στον αγροτικό τομέα, όσο από αύξηση των ενισχύσεων και επιδοτήσεων στην αγροτική παραγωγή, που πέτυχε η κυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σήμερα, περισσότερο από ποτέ άλλοτε, επιδιώκουμε με τις πολιτικές μας να ενθαρρύνουμε και να βοηθήσουμε τον αγροτικό κόσμο να αναπτύξει την επιχειρηματικότητα και να απελευθερώσει τη δημιουργικότητά του προς όφελός του. Αλλά χρειάζεται και αλλαγή της νοοτροπίας, την οποία δυστυχώς η Αντιπολίτευση παρεμποδίζει με συστηματική παραπληροφόρηση και δημαγωγία.

Κριτική #2: «Η υπαίθρος ερημώνεται και η Κυβέρνηση παρακολουθεί αμήχανα»

Οι ισχυρισμοί περί εγκατάλειψης της υπαίθρου δεν ευσταθούν. Κατά την τελευταία δεκαετία η χρησιμοποιούμενη γεωργική γη δεν μειώθηκε, αλλά αντίθετα αυξήθηκε κατά 0,6%. Αύξηση παρουσίασε και ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων στη Γεωργία έστω και αν αυτό οφείλεται στη μεγάλη αύξηση που παρουσιάζει η μισθωτή απασχόληση. Οι ιδιοκτήτες αγροτικών εκμεταλλεύσεων έχουν μειώσει το βαθμό και ένταση της απασχόλησής τους, προσφεύγοντας στην μισθωτή εργασία για να εξασφαλίσουν έτσι βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής τους θέσης.

Οι διαρθρωτικές βελτιώσεις που μειώνουν το κόστος παραγωγής και αυξάνουν της ανταγωνιστικότητα και τα εισοδήματα, που είναι ο στόχος και το αποτέλεσμα της πολιτικής μας, είναι ουσιαστικές.

Το μέσο μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων αυξήθηκε κατά 2,5 στρέμματα, ενώ οι αρδευόμενες εκτάσεις στην χώρα αυξήθηκαν κατά 25% περίπου. Αύξηση παρουσιάζεται και στο ζωικό κεφάλαιο της χώρας. Τα 10 τελευταία χρόνια η Ελληνική γεωργία παρουσιάζει

ουσιαστική βελτίωση των διαρθρωτικών της χαρακτηριστικών. Υπάρχει αύξηση στο μέγεθος των εκμεταλλεύσεων, στη μισθωτή απασχόληση, στην εξειδίκευση, στη χρήση νέων τεχνολογιών.

Κριτική #3: «Παρατηρείται συνεχής διεύρυνση του χάσματος στο γεωργικό ισοζύγιο, απώλεια παραδοσιακών ξένων αγορών και εκτοπισμός των προϊόντων μας από την εσωτερική αγορά.»

Η εικόνα στον τομέα της εμπορίας και προώθησης των προϊόντων μας δεν είναι όπως την περιγράφετε: Για παράδειγμα, οι εξαγωγές των βασικών προϊόντων του κλάδου των οπωροκηπευτικών παρουσίασαν το 2001, για τρίτη κατά σειρά χρονιά, σημαντική αύξηση. Οι εξαγωγές των εσπεριδοειδών μας αυξήθηκαν κατά 40% περίπου. Για τα ροδάκινα η αύξηση κατά την εμπορική περίοδο έως το τέλος Αυγούστου ήταν επίσης 40%, ενώ για τα επιτραπέζια σταφύλια 47%. Τόσο οι τιμές εξαγωγής όσο και οι τιμές παραγωγού κινήθηκαν σε επίπεδα ανώτερα από τα περυσινά.

Ανεξαρτήτως των θετικών αποτελεσμάτων, θέλω να επισημάνω τα εξής: Όταν μιλάμε για αγορές – είτε εγχώριες είτε ξένες – μιλάμε για τον καταναλωτή. Όταν μιλάμε για εισόδημα παραγωγού μιλάμε κατά 50% για επιδοτήσεις. Αυτό είναι ένα μεγάλο πρόβλημα, το οποίο δεν παρακάμπτουμε με δημαγωγικό τρόπο και παραπληροφόρηση των αγροτών, αλλά προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε με υπευθυνότητα, δείχνοντας τις μακροπρόθεσμα συμφέρουσες επιλογές στον αγροτικό κόσμο και δημιουργώντας τις κατάλληλες συνθήκες για να τις κάνει.

Σήμερα ο κόσμος γίνεται λιγότερο προστατευτικός. Αυτό σημαίνει ότι παγκοσμίως ο καταναλωτής έχει ολοένα και μεγαλύτερο ρόλο στη διαμόρφωση του γεωργικού εισοδήματος. Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ έχει διεκδικήσει και πετύχει σε δύσκολες εποχές τη συγκράτηση των επιδοτήσεων στα ίδια επίπεδα. Δεν κρύβουμε όμως την αλήθεια. Μια αγορά που κατακλύζεται με προϊόντα υψηλής ποιότητας δεν κάνει συμβιβασμούς στις απαιτήσεις της με σκοπό να στηρίξει τον παραγωγό. Την στήριξη την παρέχει η πολιτεία. Ο καταναλωτής, όμως, αγοράζει σκεφτόμενος το όφελός του – δηλαδή την τιμή και την ποιότητα. Δεν σκέφτεται το συμφέρον του παραγωγού. Η αγορά αντανakλά τις αντιδράσεις του

καταναλωτή σε μια συγκεκριμένη ποιότητα. Για να μην χάνουμε λοιπόν τις αγορές πρέπει να παρακολουθούμε και να ικανοποιούμε τις διεθνείς και εγχώριες προτιμήσεις και απαιτήσεις. Δηλαδή την ποιότητα του προϊόντος σε σχέση με την τιμή του. Εάν η επιτυχία της Κυβέρνησης στην εξασφάλιση εισοδήματος από επιδοτήσεις φαίνεται στο ύψος των επιδοτήσεων, η αποτελεσματικότητα των παραγωγών κρίνεται με την αποδοχή του προϊόντος από τον καταναλωτή, δηλαδή στις αγορές. Είναι καιρός να αρχίσουν οι παραγωγοί να βλέπουν την επιτυχία του κόπου τους όχι μόνο σε σχέση με τις εγγυημένες τιμές, αλλά και σε σχέση με τη ζήτηση του προϊόντος τους στην αγορά.

Γιατί δεν λέτε αυτήν την αλήθεια στον αγροτικό κόσμο; Εμείς, η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, που έχουμε δημιουργήσει όλους τους θεσμούς για αναβαθμισμένη εμπορία και προώθηση των προϊόντων στις αγορές και που έχουμε εξασφαλίσει την επιδοματική στήριξη των αγροτών μας τουλάχιστο έως το 2006, με ενισχύσεις και επιδοτήσεις ύψους 1 τρισεκατομμυρίου δραχμών το χρόνο, τολμάμε και το λέμε.

Κριτική #4: «Ο αγροτικός κόσμος πλήγεται από απαγορευτικά επιτόκια και ληστρικά πανωτόκια από την ΑΤΕ»

Η κατηγορία αυτή της Νέας Δημοκρατίας είναι τουλάχιστον φαιδρή. Τα επιτόκια της ΑΤΕ (ισχύουν από τον Οκτώβρη του 2001) είναι απολύτως ανταγωνιστικά και αποτελούν ιδιαίτερα ενθαρρυντικό μέσο τόσο για την ανάληψη επενδύσεων όσο και για τη βελτίωση το βιοτικού επιπέδου του έλληνα αγρότη. Ενδεικτικά αναφέρω ότι τα καλλιεργητικά προς νέους αγρότες είναι 4,75%, ενώ τα στεγαστικά για νέους αγρότες με πράσινο πιστοποιητικό κυμαίνονται από 0,75% έως 2,5%. Ακόμα και τα επιτόκια για δανεισμό κατά κύριο επάγγελμα αγροτών για πάγιες εγκαταστάσεις ανέρχονται μόλις στο 5,5%.

Κριτική #5: «Το 2000 είχαμε αύξηση του κόστους παραγωγής, αλλά πτώση των τιμών»

Το 2000 οι πραγματικές τιμές παραγωγού στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 1,5%, τη στιγμή που στην Ευρωπαϊκή Ένωση έμειναν σχεδόν αμετάβλητες (+0,1%). Ειδικά η τιμή της φυτικής παραγωγής στην Ελλάδα

αυξήθηκε κατά 0,7% τη στιγμή που στην Ε.Ε. συρρικνώθηκε κατά 4,1% .

Σε ό,τι αφορά το κόστος παραγωγής, αυτό σημείωσε μεν άνοδο κατά το 2000, αλλά μικρότερη απ' ό,τι στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η άνοδος αυτή, που οφειλόταν κυρίως σε αύξηση του κόστους ενέργειας, μείωσε μεν την αγοραστική αξία της ελληνικής παραγωγής, αλλά λιγότερο απ' ό,τι στην Ε.Ε. Συγκεκριμένα, στην Ελλάδα, κατά το 2000, ο δείκτης που εκφράζει την μεταβολή των όρων εμπορίου¹ στη γεωργία **μειώθηκε** μόλις κατά 1%, την ίδια στιγμή που στην ΕΕ-15, ο δείκτης **επιδεινώθηκε** κατά 2,6%.

Κριτική #6: «Η κυβέρνηση έχασε όλες τις κρίσιμες μάχες για το σιτάρι, το βαμβάκι , τον καπνό , τα ροδάκινα». «Στο βαμβάκι, με ευθύνη της κυβέρνησης διαμορφώθηκε μια τόσο χαμηλή επιδότηση». «Στον καπνό υπάρχει κίνδυνος οριστικής κατάργησης των επιδοτήσεων».

Με ισχυρή και συντονισμένη δράση διεκδικούμε με αποτελεσματικότητα την εξασφάλιση επαρκών πιστώσεων

¹ Ο δείκτης που εκφράζει τους όρους εμπορίου προκύπτει από τη διαίρεση των τιμών παραγωγού των αγροτικών προϊόντων δια των τιμών των εισροών. Δείχνει, δηλαδή, την αγοραστική αξία της αγροτικής παραγωγής, αποτιμώμενη σε εισροές .

από τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. για την στήριξη των προϊόντων μας όπως το βαμβάκι και ο καπνός. Με αίσθημα ευθύνης θα διασφαλίσουμε δίκαιη και αντικειμενική κατανομή των επιδοτήσεων και την εξάλειψη της παραοικονομίας. Επιζητάμε τη συνεννόηση μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων για την διασφάλιση της ομαλής διαχείρισης του προϊόντος, με γνώμονα το κοινωνικό συμφέρον και το συμφέρον των παραγωγών μας.

Στον τομέα του **καπνού** υπάρχουν αντίξοες συνθήκες και πιέσεις. Η μεγάλη σημασία του προϊόντος για τη χώρα επιβάλλει συνεργασία της Κυβέρνησης και όλων των πολιτικών και κοινωνικών φορέων για την προάσπιση των συμφερόντων των καπνοπαραγωγών. Η προσπάθειά μας έχει ήδη αποδώσει καρπούς, όπως προέκυψε και από την προσωπική μου παρέμβαση στη Σύνοδο Κορυφής του Γκέτεμποργκ. Θα προστατεύσουμε την παραγωγή μας και θα εξασφαλίσουμε όλες τις απαραίτητες αντισταθμίσεις για το εισόδημα των παραγωγών μας.

Δεν άκουσα όμως ποτέ τη ΝΔ να μιλάει αποδίδοντας ευθύνες σε όλους τους συνυπεύθυνους. Γνωρίζουμε όλοι ότι στο βαμβάκι, όπως και σε άλλα αγροτικά προϊόντα,

υπάρχει ένα συγκεκριμένο καθεστώς οργάνωσης της αγοράς που εξασφαλίζει μια συγκεκριμένη τιμή για συγκεκριμένο ύψος παραγωγής. Για τυχόν υπέρβαση αυτού του ύψους παραγωγής επιβάλλει ποινές. Αυτό το ξέρουν οι βαμβακο-καλλιεργητές, το ξέρουν οι συνδικαλιστές, το ξέρει η Αντιπολίτευση. Παρ' όλ' αυτά γίνεται η επιλογή να παραβιασθεί αυτό το όριο και ύστερα κατηγορείται η Κυβέρνηση για αδιαφορία ή για αποτυχία στις τιμές. Πρέπει κάποτε να αρχίσουμε να αναλαμβάνουμε τις ευθύνες μας σε αυτόν τον τόπο.

Μπορεί να κρίνεται ως πιο συμφέρουσα η επιλογή της αυξημένης παραγωγής με μικρότερη τιμή από εκείνη με μικρότερη παραγωγή, που συνοδεύεται από μικρότερη τιμή μονάδος. Αλλά δεν μπορεί να καλλιεργείται από την αντιπολίτευση η νοοτροπία ότι μπορούμε να παίρνουμε οποιαδήποτε απόφαση και μετά να μη θέλουμε να αναλάβουμε καν τις ποινές για παράβαση συμφωνίας. Η ΚΑΠ δεν είναι αγορά. Είναι ένα σύνολο προκαθορισμένων κανόνων. Αυτοί είναι οι όροι. Γνωστοί εκ των προτέρων και μη τροποποιήσιμοι.

Κριτική #7: «Η Ε.Ε. μας διέθεσε τεράστιους πόρους επί χρόνια για να κάνουμε τα απαραίτητα έργα υποδομής, τις αναγκαίες αναδιαρθρώσεις καλλιεργειών, για να βελτιώσουμε την ποιότητα. Δεν κάναμε, ως χώρα, τίποτα από αυτά.»

Με πλήρη επίγνωση των δυσκολιών που ενέχει η αναδιάρθρωση του αγροτικού τομέα και με πλήρη συναίσθηση ευθυνών, η Κυβέρνηση έχει προχωρήσει σε μια ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων και αξιοποίηση των πόρων για την αποτελεσματικότερη ενδυνάμωση της υπαίθρου και του έλληνα αγρότη. Βλέποντας μακριά, θελήσαμε να δώσουμε στον αγρότη τη δυνατότητα να αναπτύξει βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες στην ύπαιθρο και να προετοιμασθεί για ένα μεγαλύτερο άνοιγμα στην αγορά:

- Εισαγάγαμε θεσμούς καινοτόμους που ήδη έχουν αρχίσει να λειτουργούν για πιο ανταγωνιστική γεωργία και καλύτερη ποιότητα στην παραγωγή.
- Κατασκευάσαμε και στηρίξαμε έργα για βελτίωση της φυσικής υποδομής. Τα αποτελέσματα έχουν ήδη αρχίσει να διαφαίνονται.

Τα τελευταία χρόνια η ελληνική γεωργία παρουσιάζει ουσιαστική βελτίωση των διαρθρωτικών της χαρακτηριστικών. Καθίσταται περισσότερο ανταγωνιστική. Υπάρχει αύξηση στο μέγεθος των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, στη μισθωτή απασχόληση, στην εξειδίκευση, στη χρήση νέων τεχνολογιών.

Κριτική #8: «Δεν γίνεται Περιφερειακή Ανάπτυξη χωρίς ισχυρή αγροτική οικονομία».

Ισχυρή αγροτική οικονομία δεν είναι μία οικονομία που εξαρτάται κατά το ήμισυ από ένα σύστημα επιδοτήσεων, που ήδη κλυδωνίζεται από την άσκηση διεθνών πιέσεων για φιλελευθεροποίηση. Εμείς, επειδή ακριβώς βλέπουμε ως απολύτως συνδεδεμένη την περιφερειακή ανάπτυξη με την ισχυρή αγροτική οικονομία, προβαίνουμε σε δράσεις και ενέργειες για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου και για την προσφορά στον αγρότη του κατάλληλου περιβάλλοντος για την εξασφάλιση μέσω των μηχανισμών αγοράς της οικονομικής και κοινωνικής του ευημερίας. Το 80% των πόρων του Γ' ΚΠΣ διοχετεύονται στην Περιφέρεια.